

การวิเคราะห์ตัวประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร

นางสาววามิพร ทองสมบูรณ์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-767-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016839

A FACTOR ANALYSIS OF VOCATIONAL AWARENESS OF
THE LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Waneeporn Longsomboon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master Education
Department of Education Research
Graduate School
Chulalongkorn University
1990
ISBN 974-577-767-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ตัวประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร
 โดย นางสาววาณีพร หลงสมบุญ
 ภาควิชา วิจัยการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ปุณณโชติ
 รองศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทรัพย์ะประภา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature]คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณณกนก)

[Signature]อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ปุณณโชติ)

[Signature]อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (รองศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทรัพย์ะประภา)

[Signature]กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม)

[Signature]กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข)

วาณิชพร หลงสงฆ์ : การวิเคราะห์ตัวประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร (A FACTOR ANALYSIS OF VOCATIONAL
AWARENESS OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK
METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.วราภรณ์ ปุณณโยติ, รศ.ดร.พรพรรณราย ทรัพย์ะประภา,
147 หน้า. ISBN 974-577-767-6

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวประกอบที่สำคัญของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
จำนวน 1,943 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจการตระหนักรู้ในอาชีพ ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบ
สำรวจ Vocational Awareness Index ของลอเรนซ์ อี เคอร์รี่ และ Work Value Inventory
ของโดนัลด์ อี ชูเปอร์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งครอบคลุมกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา 8 ด้าน คือ สังคม-
เศรษฐกิจ ครอบครัว ชุมชน-สิ่งแวดล้อม การศึกษา เพศ เชื้อชาติ สมรรถภาพทางกาย และค่านิยม มี
ข้อคำถามทั้งสิ้น 88 ข้อ ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ตัวประกอบโดยสกัดตัวประกอบแบบภาพพจน์
และหมุนแกนตัวประกอบแบบอโรทอนอลด้วยวิธีแวนแมกซ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตัวประกอบที่สำคัญของการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มี 2 ตัวประกอบ
คือ ค่านิยม เพื่อนและเพื่อนบ้าน โดยที่ตัวประกอบเหล่านี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมของการ
ตระหนักรู้ในอาชีพได้ประมาณร้อยละ 14.4 และเมื่อแยกวิเคราะห์แต่ละระดับชั้น พบว่า

1. การตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีตัวประกอบสำคัญ 2
ตัวประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมของการตระหนักรู้ในอาชีพได้ประมาณร้อยละ 12.7
2. การตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีตัวประกอบสำคัญ 2
ตัวประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมของการตระหนักรู้ในอาชีพได้ประมาณร้อยละ 15.4
3. การตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีตัวประกอบสำคัญ 3
ตัวประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมของการตระหนักรู้ในอาชีพได้ประมาณร้อยละ 13.9

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

WANEEPORN LONGSOMBOON : A FACTOR ANALYSIS OF VOCATIONAL AWARENESS OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS.

THESIS ADVISOR : ASSO. VANNA PURANAJOTI, Ed.D., ASSO. PARNARAI SAPRAYAPRAPA, Ph.D., 147 pp. ISBN 974-577-767-6

This research was designed to study the factors of vocational awareness of the lower secondary school students in Bangkok metropolis. The samples used for this research consisted of 1943 lower secondary school students. An inventory of 88 items covered 8 areas of vocational awareness : socio-economic, familial, environmental-community, education, ethnic, sex, physical-capacity and value, which was adapted from the Vocational Awareness Index of Lawrence E. Currie and the Work Value Inventory of Donald E. Super was used for data collection. The factor analysis by the image factoring method with the varimax rotation of axis was used for data analysis.

The findings were as follows :

The vocational awareness of the lower secondary school students consisted of two important factors : value, friend and neighbours which accounted for 14.4 percent of total variance. When it was analysed seperately according to class level, it had been found that

1. The vocational awareness of the Matayomsuksa one students consisted of two important factors which accounted for 12.7 percent of total variance.

2. The vocational awareness of the Matayomsuksa two students consisted of two important factors which accounted for 15.4 percent of total variance.

3. The vocational awareness of the Matayomsuksa three students consisted of three important factors which accounted for 13.9 percent of total variance.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติกร *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาอื่น ๆ *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปุรณโชติ และรองศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทรัพย์ประภา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดี
ตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้
บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย
มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วัชรวิทย์ ทรัพย์มี รองศาสตราจารย์ ดร.
μό่งพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.อาภา จันทรสกุล อาจารย์ ดร.จิน แมรี่ อาจารย์ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร และอาจารย์อาภา
ถนัดช่าง ที่กรุณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสำรวจให้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ และอาจารย์ฝ่ายแนะแนว ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่างที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี
ขอขอบคุณนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้ตอบแบบสำรวจด้วยความตั้งใจ

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดาที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย เสมอมา
จนสำเร็จการศึกษา

วาณีพร ทลงสมบุญ

มีนาคม 2533

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๙
สารบัญตาราง	๑๐
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อดกลางเบื้องต้น	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอาชีพ	8
การแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	21
ความสัมพันธ์ระหว่างการตระหนักรู้ในอาชีพกับการแนะแนวอาชีพ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
แบบสำรวจการตระหนักรู้ในอาชีพของต่างประเทศ	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
ลักษณะและปริมาณของกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	61
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	75
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบของการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	88
5 สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	102
ข้อค้นพบ	103
อภิปรายผลการวิจัย	109
ข้อเสนอแนะ	111
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	118
ประวัติผู้เขียน	147

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อโรงเรียนที่ผู้ได้ในแต่ละเขต	34
2	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ผู้ได้ในแต่ละท้องที่การศึกษา ..	35
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามท้องที่การศึกษา เขต และโรงเรียน ..	37
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แจกแบบสำรวจและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัย	38
5	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจของแต่ละระดับชั้นจำแนกตามเพศ	38
6	ค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร 88 ตัวแปร ตามการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ..	48
7	น้ำหนักตัวประกอบของตัวแปร เกี่ยวกับการตระหนักรู้ในอาชีพของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	57
8	ตัวประกอบที่ 1 ค่านิยม	58
9	ตัวประกอบที่ 2 เพื่อนและเพื่อนบ้าน	60
10	ค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร 88 ตัวแปร ตามการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ...	61
11	น้ำหนักตัวประกอบของตัวแปร เกี่ยวกับการตระหนักรู้ในอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	71
12	ตัวประกอบที่ 1 การศึกษาและสังคม	72
13	ตัวประกอบที่ 2 เพื่อนและเพื่อนบ้าน	74
14	ค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร 88 ตัวแปร ตามการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ...	75
15	น้ำหนักตัวประกอบของตัวแปร เกี่ยวกับการตระหนักรู้ในอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	84

ตารางที่		หน้า
16	ตัวประกอบที่ 1 ค่านิยมและการศึกษา	85
17	ตัวประกอบที่ 2 เพื่อนและเพื่อนบ้าน	87
18	คำขวัญ เลข คณิตและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของตัวแปร 88 ตัวแปร ตามการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	88
19	นำหน้าตัวประกอบของตัวแปร เกี่ยวกับการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	97
20	ตัวประกอบที่ 1 ค่านิยมและสภาพร่างกาย	98
21	ตัวประกอบที่ 2 ครอบครัว.....	100
22	ตัวประกอบที่ 3 เพื่อนและเพื่อนบ้าน	101

4